Ancak şunu belirtmek gerekir ki notasyonda bazan 6/8'lik ve 6/4'lük mertebeler karıştırılmış, 6/8'lik mertebe ile yazılması gereken bazı yürük semâi usulündeki eserler 6/4'lük mertebe ile yazılmıştır.

Gerek yürük semâi gerekse sengin semâi birer usul ismi olmakla beraber aynı zamanda bir formun da (beste biçimi) adıdır ve bu sebeple bu formların vazgeçilmez usulleridir. Ancak sengin semâi formunun daha yaygın diğer adı ağır semâidir ve bu formdaki eserlerin aksak semâi usulü ile de ölçülme imkânı vardır. Sengin semâi ve ağır sengin semâi usulü klasik faslın ağır semâilerinde, Mevlevî âyinlerinin üçüncü selâmlarında, ilâhi, şarkı, türkü ve saz semâilerinin dördüncü hânelerinde çok kullanılmıştır. Usulün birinci darbı kuvvetli, ikinci darbı yarı kuvvetli, üçüncü darbı ve dördüncü darbı zayıf, beşinci darbı ise yarı kuvvetlidir.

Hacı Ârif Bey'in "Aldın felek sen mihr-i cemâli" mısraıyla başlayan bestenigâr, Şeyh Hüseyin Fahreddin Dede'nin, "Âh eylediğim gonca-i handânın içindir" mısraıyla başlayan hicaz, Kanûnî Âmâ Nâzım'ın, "Ağlatma a zâlim beni gel etme mükedder" mısraıyla başlayan hüseynî zemzeme, Münir Nurettin Selçuk'un, "Hâfız'ın kabri olan bahçede bir gül varmış" mısraıyla başlayan rast şarkılarıyla, "Bu aşk bir bahr-i ummandır buna hadd ü kenâr olmaz" ve, "Müştâk-ı dilim mahbûb-i Sübhan Hüseyn'e" mısralarıyla başlayan segâh ilâhiler (Töre, V, 34-35) bu usulle ölçülmüş eserlerden bazılarıdır.

BİBLİYOGRAFYA :

Tanbûrî Cemil Bey, *Rehber-i Mûsikî*, İstanbul 1321, s. 20, 43; Töre, *İlâhîler*, V, 34-35; Hüseyin Sâdeddin Arel, *Türk Mûsıkîsi Nazariyatı Dersleri*

ABDÜRREZZÂK es-SENHÛRÎ

عبد الرزاق السنهوري

bk. **SENHÛRÎ, Abdürrezzâk Ahmed**

XX. yüzyıl Arap-İslâm hukukçularının en önemli ismi.

SENHÛRÎ, Abdürrezzâk Ahmed

(عبد الرزّاق أحمد السنهوري)

(1895-1971)

XX. yüzyıl Arap-İslâm hukukçularının en önemli ismi.

Yürük semâi / Sengin semâi / Ağır sengin semâi

Düm Düm / tek tek tek 2

11 Ağustos 1895'te İskenderiye'de doğdu. Abbâsiye Lisesi'ni bitirdikten sonra 1913 yılında o zamanki adı Medresetü'l-hukûkı'l-Hidîviyye olan Kahire Üniversitesi Hukuk Fakültesi'nde İngilizce hukuk öğrenimine başladı. 1917'de mezun olup Mansûre genel savcı yardımcılığına getirildi ve 1919 devrimine kadar bu görevini sürdürdü. Memurları greve çağırarak devrimi desteklediği ve Sa'd Zağlûl'ün önderliğindeki Vefd hareketine katıldığı gerekçesiyle Asyût'a sürüldü. 1920'de Medresetü'l-kazâi'ş-şer'î'ye hoca tayin edildi ve burada Abdülvehhâb Hallâf, Ahmed Emîn gibi şahsiyetlerle birlikte çalıştı. Muhammed Ebû Zehre de bu okulda onun öğrencisi oldu. Aynı yıl hukuk doktorası yapmak üzere Fransa'ya gitti ve Kahire Üniversitesi Hukuk Fakültesi'nden hocası E. Lambert'in danışmanlığında Lyon Üniversitesi'nde çalışmaya başladı. Burada iki doktora tezi hazırladı. 1925'te tamamladığı, "prix de thèse"e lâyık görülen ve Fransız akademik çevrelerinde övgüyle karşılanan "İngiliz Yargı Kararlarında Çalışma Özgürlüğüne Getirilen Sözleşmeye Dayalı Sınırlamalar" başlıklı birinci tezle hukuk bilimleri doktoru unvanını kazandı. Senhûrî, Lambert'in Lyon'daki enstitüsünde geliştirdiği karşılaştırmalı hukuk yöntemini temel alarak Anglosakson hukukuyla Roma-Latin hukuk geleneklerini incelediği bu çalışmasında sadece Batı hukuk sisteminin evrimiyle ilgilenmiş, İslâm hukukuna değinmemiştir. Onun 1926 yılında tamamladığı ikinci tezi İslâm dünyası başta olmak üzere sömürge halindeki Doğu halklarında hukukun geliştirilmesi için bir proje önerisi şeklindedir. "İslâm Hilâfeti: Doğu Uluslarını Birleştirecek Bir Organizasyonun Evrimi" başlığını taşıyan bu tezde Senhûrî, İslâm tarihindeki en üst siyaset kurumu olan hilâfetin yeniden yapılandırılmasına ve bu yolla İslâm hukukunun modernize edilmesine bir katkı sağlamayı hedeflemiştir. 1924'te hilâfetin kaldırılması sırasında birinci tezini yazmakta olan Senhûrî'nin bu olaydan etkilenerek 1925'te ikinci tezini yazmaya karar verdiği anlaşılmaktadır (Abdürrezzâk Ahmed es-Senhûrî, *Fıkhü'l-hilâfe*, s. 43-49).

1926'da Mısır'a döndükten sonra Kahire Üniversitesi Hukuk Fakültesi medenî hukuk hocalığına tayin edilen Senhûrî bu görevi 1935 yılına kadar sürdürdü ve bu sırada *Hilâfet* adlı eserinde öne sürdüğü teklif için bilimsel hazırlıklar yaptı. Bir taraftan Mısır hukuk tatbikatı ışığında Mısır hukuk sisteminin nasıl reforme edileceğine ilişkin fikirler geliştirirken diğer taraftan İslâm hukukunun modernleştirilmesi üzerinde durdu. Aynı yıl Irak hükümetinden aldığı bir davet üzerine Bağdat'a gitti ve burada dekan olduğu Hukuk Fakültesi'ne ve programına yeni bir şekil verdi. Aynı zamanda fakülte dergisi *Mecelletü'l-każâ*'nın editörlüğünü üstlendi. Dergide İslâm dünyasındaki ilk kodifikasyon örnekleri olan Mecelle-i Ahkâm-ı Adliyye ve Mürşidü'l-hayrân'ı Batı kanunlarıyla kıyaslayan yazılar kaleme aldı. Adalet bakanının isteği üzerine Irak Medenî Kanunu taslağı hazırlıklarını başlattı; ancak annesinin hastalanması sebebiyle 1936'da Mısır'a döndü. 1943 yılında projesini tamamlaması için tekrar davet edilince Iraklı bazı öğretim üyeleriyle birlikte Irak Medenî Kanunu'nu hazırladı. Bu kanun 1951'de kabul edilerek 1953'te yürürlüğe girdi.

Eskiden beri siyasete ilgi duyan Senhûrî'nin siyasî emelleri olduğu gerekçesiyle üniversitedeki görevi 1934'te askıya alınmıştı. 1936'da Irak dönüşü Kahire Üniversitesi Hukuk Fakültesi dekanlığına getirilmesine rağmen bir yıl geçmeden yine siyasî gerekçelerle bu görevden alındı. 1937'de Vefd'den ayrılan bir grubun kurduğu Saad Partisi'ne katılan ve on iki yıl boyunca hükümetin çeşitli kademelerinde görev alan Senhûrî bu süre zarfında Vefd Partisi iktidara her geldiğinde görevden uzaklaştırıldı ya da başka görevlere tayin edildi. 1945 yılından itibaren birçok hükümette bakanlık yaptı. Aynı zamanda dergilerde makaleler yazmaya ve kitap telif etmeye devam eden Senhûrî 1937'de kısa bir dönem *Mecelletü'l-ķānûn ve'l-iktiṣâd*'ın editörlüğünü üstlendi. Aynı yıl Lahey'deki Uluslararası Karşılaştırmalı Hukuk Kongresi'ne Mısır delegasyonunun başkanı olarak katıldı. Bu kongrede İslâm hukukunun hayatın gereklerine uyum sağlayacak yapıda olduğu kararının alınmasında etkili oldu.

Senhûrî uzun zamandır üzerinde düşündüğü, hakkında yazılar yazdığı, İslâmî gelenekten kopmayan, aynı zamanda çağdaş bir Mısır Medenî Kanunu hazırlama fikrini hayata geçirme fırsatını 1938'de elde etti. Esasen Muhammed Kadri Paşa'-

dan beri İslâmî hükümlere uygun bir medenî kanun yapma fikri Mısır'da var olagelmiştir. Ancak Mısırlı yöneticiler, bütün Mısır'da uygulanması için Kadri Paşa'nın hazırladığı metinden unsurlar ihtiva etmekle birlikte temelde Napolyon Kodu'na dayanan bir kanun hazırlamayı daha uygun bulmuştu. 1930'lu yıllarda bu kanunun İslâm hukuku ışığında gözden geçirilmesi istekleri sıkça dile getirilmeye başlandı. Mısır Medenî Kanunu'nu tâdil amacıyla daha önce kurulan komisyonlar başarısız olduğundan bu görev Senhûrî ile birlikte Fransız hukukçusu Lambert'e verildi. 1942'de tamamlanan ilk tasarı eleştiriler doğrultusunda olgunlaştırılarak 1948 yılında senatoya getirildi. Tasarıya karşı çıkanların bir kısmı yeni kanunun bütünüyle İslâm hukukuna uygun olması gerektiğini savunurken diğer bir grup Fransız Medenî Kanunu'nun tamamen benimsenmesini istiyordu. Senhûrî tasarıyı senatoda savundu ve bu savunma sırasında onun hem fıkıh hem karşılaştırmalı hukuk alanındaki bilgisinin derinliği bütün taraflarca takdirle karşılandı.

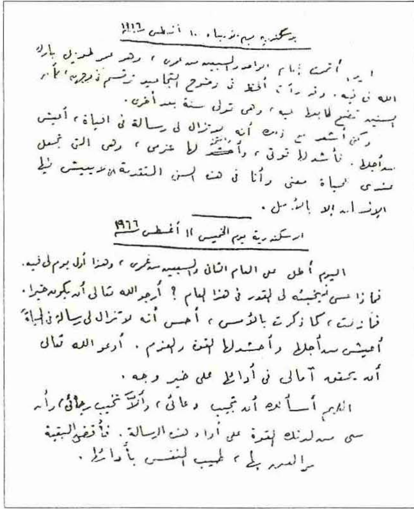
1949'da Senhûrî, 1946'da Fransız Conseil d'Etat modelinde kurulmuş bir mahkeme olup Anayasa Mahkemesi ve Danıştay görevi yapan Meclisü'd-devle'nin başkanlığına getirildi. 1954 yılına kadar sürdürdüğü bu görevi bir siyasî kavga ve kargaşa sonucu bırakmak zorunda kaldı. Siyasî haklarından mahrum edilmesiyle sonuçlanan bu olay Senhûrî'nin hayatında bir dönüm noktası oldu, artık hiçbir resmî görev almadı ve kendini daha çok ders verme, kitap telif etme gibi faaliyetlere adadı. Bu sayede önce 1952'de ilk cildi çıkan Mısır Medenî Kanunu'nun şerhi *el-Vasîṭ*'le ilgili çalışmalarına devam etti, bazı Arap ülkelerinden yeni medenî kanun hazırlama projelerine çağrıldı. 1953 yılında bu amaçla Libya medenî kanun reformuna katkı sağlamak üzere bu ülkeye gitti. 1959'da Küveyt'te Küveyt Ticaret Kanunu, Denizcilik Kanunu, Tazminat Kanunu'nu ve ilk derece mahkemelerinin kanununu hazırladı. Sudan ve Bahreyn anayasaları üzerine çalışan Senhûrî, Birleşik Arap Emirlikleri federal anayasasının hazırlanması için davet edilmesine rağmen sağlığının kötüleşmesi sebebiyle oraya gidemedi. Senhûrî 21 Temmuz 1971 tarihinde vefat etti.

Arap Birliği'ne bağlı Arap Araştırmaları Enstitüsü'nde karşılaştırmalı hukuka dair verdiği derslerden *Meṣâdirü'l-ḥaḳ fi'l-fıḳhi'l-İslâmî* adlı önemli eseri ortaya çıkmıştır. Bu eser modern müslüman hukukçuları çokça meşgul eden bir problemi ele almaktadır: Klasik fıkıh kitaplarında dağınık biçimde yer alan unsurlardan genel bir hukukî fiil teorisi çıkarılabilir mi? Eseri inceleyen Fransız İslâm hukukçusu Linnat de Bellefonds onun Batı dillerine çevrilmesi gerektiğini belirtmiş ve bu çalışmanın verdiği ilhamla İslâm hukukçularının, meselâ vekâlet kurumuna ilişkin düşüncelerinin Roma hukukçularınınkinden daha gelişmiş olduğunu, hatta birçok açıdan Batı'da hâkim olan sistemlerden bile ileri olduğunu söylemiştir (Hill, *Sosyal ve Tarihi Bağlamı İçinde İslam Hukuku*, s. 231). Gençliğinden beri fıkhın geliştirilmesi gerektiği fikrine sahip olan Senhûrî hayatının sonlarına doğru ortak bir Arap medenî kanununun hazırlanması yönünde düşünceler geliştirmiştir. Onun bu konudaki çabalarını benzer çağrıyı yapan İslâmcılar'ın düşüncelerinden farklı kılan önemli ayrıntı şudur: Diğerleri İslâm hukukunun canlandırılması için iki ana kaynağa (Kitap ve Sünnet) başvurarak doğrudan çıkarım yapma yolunu tercih ederken Senhûrî, 1000 yılı aşkın bir tarihe sahip zengin fıkıh kültürünün özgünlüğünü ön plana çıkaran bir ıslah yöntemi önermektedir.

Abdürrezzâk Ahmed es-Senhûrî

Eserleri. 1. *Les restrictions contractuelles à la liberté individuelle de travail dans la jurisprudence anglaise* (Paris 1925). 2. *Le califat* (Paris 1926). Nâdiye es-Senhûrî tarafından Arapça'ya kısmen çevrilmiştir (*Fıḳhü'l-ḫilâfe ve teṭavvüruhâ*, Kahire 1989). Bu çalışmada Senhûrî hilâfetin teorik yapısını ve tarihsel gelişimini başlangıcından kendi zamanına kadar ele alır; ardından hilâfet kurumunun modern ulus devletler bağlamında modernize edilerek İslâm birliğini temsil eden çağdaş bir kuruma dönüştürecek bir proje teklifinde bulunur. Ona göre halife Allah'ın yeryüzündeki temsilcisi olmayıp ümmetin temsilcisidir; bu fikrini o İslâm hukukunun üçüncü kaynağı olan icmâa dayandırır; ona göre icmâ İslâm'da demokratik ilkeyi temsil etmektedir. Senhûrî'nin hilâfet projesinin temel bir unsuru da İslâm hukukunun modernleştirilmesidir. İslâm hukukunun modern şartlara uyum kapasitesine inanan Senhûrî, bunun gerçekleştirilebilmesi için Mısır'da ve diğer İslâm ülkelerinde iki aşamalı bir hukuk reformu teklif eder. Bilimsel aşama dediği birinci aşamada İslâm hukukunun karşılaştırmalı hukuk çerçevesinde çalışılmasını ve modern şartları karşılayabilecek şekilde bu hukukta bazı geliştirmelerin yapılmasını önerir. Bu geliştirmelerden biri İslâm hukukunda değişen ve değişmeyen yönlerin tesbiti, bir de dinî ve dünyevî ayırımının yapılmasıdır. Ona göre İslâm hukuku gerekli evrimi gerçekleştiremediği için duraklama içine girmiştir. Bu aşama geçildikten sonra yasama aşaması denilen ikinci aşama başlayacaktır. Burada radikal düzenlemeler yerine tedrîcî bir geçişe önem veren Senhûrî 1926'dan sonraki kariyerini bu iki aşamalı planın hayata geçirilmesine adamıştır. 3. *ʿAḳdü'l-îcâr* (Beyrut 1930). 4. *Naẓariyyetü'l-ʿaḳd* (Kahire 1934). 5. *el-Mûcez fî naẓariyyeti'l-ʿâmme li'l-iltizâmât fi'l-ḳānûni'l-medenî el-Mıṣrî* (Kahire 1938). 6. *Uṣûlü'l-ḳānûn evi'l-medḫal li-dirâseti'l-ḳānûn* (Ahmed H. Ebû Sittît ile birlikte, Kahire 1941). 7. *el-Vasîṭ fî şerḥi'l-ḳānûni'l-medeniyyi'l-cedîd: Naẓariyyetü'l-iltizâm bi-vechin ʿâmmin* (I-XII, Kahire 1952-1970). 8. *Meṣâdirü'l-ḥaḳ fi'l-fıḳhi'l-İslâmî* (I-VI, Kahire 1954-1959).

Senhûrî'nin bazı önemli makaleleri de şunlardır: "Min Mecelleti'l-aḥkâmi'l-ʿadliyye ile'l-ḳānûni'l-medenî el-ʿIrâḳī ve hareketü't-taḳnîni'l-medenî fi'l-ʿaṣri'l-ḥadîs̱" (*Mecelletü'l-ḳażâʾ*, II/1-2 [1936], s. 4-65); "Vücûbü tenḳīḥi'l-ḳānûni'l-medenî el-Mıṣrî ve ʿalâ eyyi esâsin yekûnü hâẕe't-tenḳīḥ" (*Mecelletü'l-ḳānûn ve'l-iḳtiṣâd*, VI/1 [1936], s. 1-142); "ʿAlâ eyyi esâsin yekûnü tenḳīḥu'l-ḳānûni'l-medenî el-Mıṣrî" (*el-Kitâbü'ẕ-Ẕehebî li'l-Meḥâkimi'l-ehliyye*, Kahire 1938, II, 106-143); "Le droit musulman comme élément de refonte du code civil égyptien" (*Recueil d'études sur en l'honneur d'Edouard Lambert*, Paris 1938, III, 621-642); "el-Ḳānûnü'l-medenî el-ʿArabî" (*Mecelletü'l-ḳażâʾ*, XX/1-2 [Bağdat 1962], s. 7-33). Senhûrî'nin kızı Nâdiye es-Senhûrî ve damadı Tevfîk eş-Şâvî, *ʿAbdürrezzâḳ es-Senhûrî min ḫilâli evrâḳıhi'ş-şaḫṣiyye* adlı bir eser kaleme almış (Kahire 1988), Senhûrî'nin doğumunun 100. yılı münasebetiyle *Mecelletü'l-ḳānûn ve'l-iḳtiṣâd* için *Maḳālâtü ve ebḥâṣü'l-üstâẕ ed-duktûr ʿAbdürrezzâḳ es-Senhûrî* adıyla on altı Arap-

Abdürrezzâk Ahmed es-Senhûrî'nin hâtıratındaki el yazısı

ça ve dört Fransızca makalesinden oluşan iki ciltlik özel bir sayı hazırlamışlardır (Kahire Üniversitesi Hukuk Fakültesi Yayınları, 1992).

BİBLİYOGRAFYA :

Abdürrezzâk Ahmed es-Senhûrî, *Fıḳhü'l-ḫilâfe ve teṭavvürühâ* (trc. Nâdiye es-Senhûrî), Kahire 1989, s. 43-49; Subhî Mahmesânî, *el-Mücâhidûn fi'l-ḥaḳ*, Beyrut 1979, s. 231-235; M. Mehdî Allâm, *el-Mecmaʿiyyûn fî ḫamsîne ʿâmen*, Kahire 1406/1986, s. 158-160; E. Hill, *al-Sanhuri and Islamic Law: The Place and Significance of Islamic Law in the Life and Works of 'Abd al-Razzaq Ahmed al-Sanhuri Egyptian Jurist and Scholar (1895-1971)*, Cairo 1987; a.mlf., "Mukayeseli Hukuk Bilimi, Modern Bir Kanunlaştırma Bilimi'nin Gelişmesinde Bir Kaynak Olarak İslam Hukuku: 'Abdürrezzak Ahmed es-Senhûrî'nin Eseri ve Hayatında Kuram ve Uygulama", *Sosyal ve Tarihi Bağlamı İçinde İslam Hukuku* (haz. Aziz el-Azme, trc. Fethi Gedikli), İstanbul 1996, s. 183-247; a.mlf., "Al-Sanhuri and Islamic Law: The Place and Significance of Islamic Law in the Life and Work of 'Abd al-Razzaq Ahmad al-Sanhuri, Egyptian Jurist and Scholar, 1895-1971-2", *Arab Law Quarterly*, III/2, London 1988, s. 182-218; Muhammed İmâre, *ed-Duktûr ʿAbdürrezzâḳ es-Senhûrî: İslâmiyyetü'd-devle ve'l-medeniyye ve'l-ḳānûn*, Kahire 1999; A. Shalakany, "Sanhuri and the Historical Origins of Comparative Law in the Arab World (or How Sometimes Losing your Asalah can be Good for You)", *Rethinking the Masters of Comparative Law* (ed. A. Riles), Oxford-Portland 2001, s. 152-189; a.mlf., "Between Identity and Redistribution: Sanhuri, Genealogy and The Will to Islamise", *Islamic Law and Society*, VIII/2 (2001), s. 201-244; Ziyâ Şît Hattâb, "el-Mağfûr leh ʿAbdürrezzâḳ es-Senhûrî (1895-1971)", *Mecelletü'l-Ḳażâ'*, XXVI/3 (1971) (ayrı basım: Bağdad 1972); Nabil Saleh, "Civil Codes of Arab Countries: The Senhûrî Codes: al-Sanhuri, 'Abd al-Razzaq", *Arab Law Quarterly*, VIII/2 (1993), s. 161-167; Oussama S. Arabi, "al-Sanhuri's Reconstruction of the Islamic Law of Contract Defect", *Journal of Islamic Studies*, VI/2, Oxford 1995, s. 153-172; a.mlf., "Intention and Method in Sanhuri's Fiqh: Cause as Ulterior Motive", *Islamic Law and Society*, IV/2, Leiden 1997, s. 200-223; Murteza Bedir, "Abdürrezzak Ahmed es-Senhûrî (1895-1971)", *İslam Hukuku Araştırmaları Dergisi*, sy. 6, Konya 2005, s. 439-448.

 MURTEZA BEDİR

SENHÛRÎ, Muhammed Ahmed Ferec
(محمّد أحمد فرج السنهوري)
(1891-1977)

Mısırlı hukukçu.

4 Ocak 1891'de Kefrüşşeyh vilâyetine bağlı Desûk kazasının Mendûre köyünde doğdu. Çocukluk ve gençlik yılları İngiliz işgali döneminde geçti ve geleneksel eğitim kurumlarında yetişti. Köyünde Kur'ân-ı Kerîm'i ezberleyerek başladığı ilköğrenimini Desûk Medresesi'nde (yeni adıyla Ma'hedü Desûk) sürdürdü. Kahire'ye giderek ortaöğrenimini Ezher'de tamamladı. Daha sonra yeni açılan Medresetü'l-kazâi'ş-şer'î'ye kaydoldu ve 1917 yılında buradan mezun oldu. Ardından farklı yerlerde şer'iyye mahkemesi kadılığı yaptı. el-Mahkemetü'l-ulyâ eş-şer'iyye başkan yardımcılığına kadar yükseldi. 1943 tarihli Miras Kanunu ile 1946 tarihli Vakıf ve Vasiyet kanunlarının hazırlık çalışmalarında bulundu; ayrıca el-Lecnetü'l-ulyâ li-tatvîri'l-kavânîni'l-Mısriyye'de görev aldı. Hür subaylar hareketi (1952) öncesindeki hükümetlerden birinde bir süre Vakıflar Bakanlığı yaptı. Bakanlıktan istifa ettikten sonra avukatlıkla meşgul oldu.

Bu görevlerinin yanısıra Senhûrû 1920'li yıllardan itibaren sürekli eğitim hayatının içinde bulundu. Medresetü'l-kazâi'ş-şer'î'de ve Ezher Üniversitesi'nde ihtisas bölümlerinde ders okuttu. Öte yandan 1930'lu yıllardan itibaren Muhammed Ebû Zehre, Ali el-Hafîf ve Abdülvehhâb Hallâf gibi hukukçularla birlikte Kahire Üniversitesi Hukuk Fakültesi'nde karşılaştırmalı İslâm hukuku dersleri verdi. Aynı zamanda İskenderiye Üniversitesi Hukuk Fakültesi'nde ve Ma'hedü'd-dirâsâti'l-Arabiyye'de hocalık yaptı. Mısır üniversitelerini geliştirmek ve Ezher Üniversitesi'nde yeni düzenlemeler yapmak amacıyla oluşturulan komisyonlarda yer aldı. 1961'de kurulan Ezher'e bağlı Mecmau'l-buhûsi'l-İslâmiyye'nin (İslâm Araştırmaları Akademisi) üyesi olan Senhûrî, Kahire Üniversitesi Hukuk Fakültesi'nde birlikte görev yaptığı İslâm hukukçularıyla belirtilen akademiye bağlı Lecnetü'l-buhûsi'l-fıkhiyye'de (Fıkıh Araştırmaları Komisyonu) yıllarca çalıştı. Hanefî üyeleri arasında yer aldığı bu komisyona 1970'li yıllarda başkanlık yaptı. Öte yandan 1961'de Vakıflar Bakanlığı'na bağlı el-Meclisü'l-a'lâ li'ş-şuûni'l-İslâmiyye'nin yayımlamaya başladığı *Mevsûʿatü Cemâl ʿAbdinnâṣır fi'l-fıḳhi'l-İslâmî (Mevsûʿatü'l-fıḳhi'l-İslâmî)* projesini hazırlayan heyette görev aldı ve ansiklopedide dört Sünnî mezhebin yanı sıra Ca'feriyye, Zeydiyye, Zâhiriyye ve İbâzıyye mezheplerinin esas alınması anlayışının benimsenmesinde etkili oldu. Ayrıca *Dâ'iretü'l-maʿârifi'l-ʿArabiyye*'nin yayın kurulunda bulundu. 1971'de Kültür Bakanlığı bünyesinde oluşturulan Dârü't-te'lîf ve't-terceme ve'n-neşr'in İslâm kültürü ve eserlerini ihya komisyonuna başkanlık yaptı. 14 Mart 1977'de vefat etti.

Senhûrî'nin İslâm Araştırmaları Akademisi'nin 1964 tarihli birinci ve 1972 tarihli yedinci kongrelerinde sunduğu telfîk ve sigortayla ilgili bildiriler, her iki konuda İslâm dünyasındaki çağdaş tartışmaların seyrini önemli ölçüde etkilemiştir. Bunlardan ilki, İslâm hukukunun kanunlaştırılması ve uygulanması aşamasında farklı fıkıh mezheplerinin görüş ve doktrinlerinden seçme ve tercihler yapılması konusundaki "et-Telfîk beyne aḥkâmi'l-meẕâhib" adlı araştırmadır. Senhûrî'nin bu konuyu ele almasının sebebi, 1920'li yıllardan itibaren Mısır'da devam eden ve farklı mezheplerden seçme ve tercihte bulunma anlayışına dayanan kanunlaştırma çalışmalarıyla birlikte telfîk meselesinin yoğun biçimde tartışılmaya başlanmasıdır. Klasik dönem İslâm âlimlerinin konu hakkındaki görüşlerinin mezheplere göre ele alındığı çalışmanın iki temel hedefinden söz edilebilir. Birincisi, telfîkin müslümanların ittifakı ve icmâıyla bâtıl sayıldığı tezinin isabetli olmadığını, farklı telfîk türlerinin ayrı ayrı ele alınması gerektiğini, İslâm âlimlerinden bir kısmının câiz görmediği telfîk türünün bir grup âlim tarafından belirli şartlarla ve diğer bir grup tarafından mutlak biçimde câiz görüldüğünü ortaya koymaktır. İkincisi, daha ziyade belirli bir fıkhî meselede uygulamak üzere farklı mezhep görüşlerinden seçmeler yapılması şeklindeki telfîkin tartışmaya sebep olduğunu, ileride hangi olaylarda uygulanacağı dikkate alınmaksızın küllî ve genel hükümlerin belirlenmesi sırasında yapılacak seçmenin ise tartışmanın dışında kaldığını vurgulamaktır. Senhûrî'ye göre hukuk alanındaki kanunlaştırma çalışmalarında benimse-